

Kaivoslain on taattava mm. luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -alueiden, tärkeimpien vesistöjen ja niiden läheisyydessä olevien alueiden koskemattomuus. Miksi ehdotuksessa ei ole mainittu kaivostoiminnalta suljettuja "No Go" -alueita, jossa malminetsintä on kielletty?

*Eduskunnan kirjelmässä kansalaisaloitteesta Kaivoslaki Nyt todettiin, että tätä asiaa tulee tarkastella **luonnonsuojelulain** kehittämisen yhteydessä.*

Malminetsintä nykyisellään aiheuttaa kestäväntöytä piinaa maanomistajille ja muille kansalaisille. Malminetsintäalueita ei tulisi lisätä vaan malminetsintä tulisi keskittää vain lupaavimmille alueille ja kartoitus tulisi tehdä mahdollisimman tehokkaasti, ts. nopeasti. Pystyvätkö yksityiset toimijat tähän, vai pitäisikö valtion ottaa homma haltuun?

Kaivoslaissa on kannusteet sille, että malminetsintä tehdään ripeästi. Keskeinen kannuste on nouseva maanomistajakorvaus, joka kannustaa luopumaan alueista mahdollisimman pian, jos alue ei ole tutkimusten perusteella kiinnostava. Lisäksi jatkoluvan myöntämisen edellytys on, että malminetsintä on ollut järjestelmällistä ja tuloksellista. Valtiontalouden tarkastusvirasto on vuonna 2007 todennut, että malminetsintä on niin korkeariskistä toimintaa, että se tulisi jättää kaupallisille toimijoille. Malminetsintään ei siis tulisi sen epävarman lopputuleman ja suuren "epäonnistumisriskin" takia käyttää verovaroja. VTV tunnisti sen, että kaupalliset toimijat ovat tehokkaita ja, että malminetsinnän todennäköisyys johtaa kaivostoimintaan ja saada tuottoa tehdyille malminetsintätoimille, on pieni.

Ksantaatit ovat vain yksi kemikaali, mitä kaivoksilla käytetään. Lisäksi on monia muita aineita ja sulfaatteja. Kaivoslaissa ja luvituksessa tulee huomioida kaivosten erillaisten kemikaalien kokonaisvaikutukset. Sen lisäksi ympäristölupa ja kaivoslupa pitää käsitellä yhtä aikaa. Niin, että ympäristölupa pitää olla vahvistettu ennen kuin kaivoslupa myönnetään. Nyt näin ei ole. - Miten nämä asiat aiotaan huomioida uudessa kaivoslaissa?

Kaivoksen ympäristöluvassa määritellään sallitut päästöt. Kemikaalien vaikutukset ja niiden sallitut määrät eivät ole kaivoslain toimialaa. Kaivoslupa ja ympäristölupa voidaan käsitellä samanaikaisesti. Tämän mahdollistava laki on tullut voimaan, mutta yhtään tällaista käsittelyä ei ole vielä tehty. Nykyisin tämä uusi menettely on vapaaehtoinen, mutta kun viranomaisten tietojärjestelmät ja toimintatavat on kehitetty ja menettelystä on kokemusta, on mahdollista linjata olisiko parasta, että tämä menettely olisi pääsääntö.

Kaivoksen käynnistyminen edellyttää kaivoslupaa ja ympäristölupaa monien muiden lupien ohella. Toimintaa ei voi aloittaa, jos joku luvista puuttuu tai on eväTTY.

Onko kunnalla oikeus päättää myös kaivoksen laajennuksesta? Tämä on myös oleellinen oikeus.

Kaavaedellytys tulee siirtymäajan (5 vuotta) jälkeen koskemaan kaikkia kaivoksia, eli myös kaivosten laajennuksia.

Mihin lakiin perustuu maanomistajan oikeus kaivoskivennäisiin. Aiemmin on kaivoskivennäisten hyödyntämisluvan on kaivoslaen 65 mukaan myöntänyt valtioneuvosto/ KTM. Ilmeisesti on laki olemassa?

Maanomistajalla on ollut historiallisesti oikeus osallistua kaivostyöhön. Käytännössä tällaisia resursseja tai mahdollisuuksia on käytetty erittäin vähän, ja sittemmin tämä on korvattu kaivoslaissa maanomistajalle maksettavana korvauksena. Kaivosviranomaisen siirrettiin ministeriöstä vuoden 2011 kaivoslain kokonaisuudistuksen yhteydessä turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesiin.

Yhdelläkään Suomen kaivoksella ei ole lainmukaisia, EUn kaivannaisjätedirektiivin edellyttämää kaivannaisjätesuunnitelmaa. Kittilän kultakaivoksen suunnitelmat on todettu laittomiksi, muiden kaivosten suunnitelmat ovat vastaavasti heikot. Miten TEM voi (Tukesin kautta) myöntää kaivoslupia tällaisille toimijoille ja toiminnalle?

Tätä väitettä ja sen perusteita on kysytty ympäristöviranomaisesta, joka on perillä kaivannaisjätedirektiivin toimeenpanosta. Heillä ei ole selkeää käsitystä siitä, mihin tämä väite perustuu.

Mikä on Eeva-Maija Puhelaisen tausta?

Eeva-Maija on työskennellyt ympäristöministeriössä 2,5 vuotta ennen siirtymistään työ- ja elinkeinoministeriöön. Sitä ennen hän on työskennellyt muun muassa Tukesissa.